

EURÓPSKA ÚNIA

EURÓPSKY PARLAMENT

RADA

**V Štrasburgu 17. apríla 2019
(OR. en)**

**2018/0082 (COD)
LEX 1914**

**PE-CONS 4/2/19
REV 2**

**AGRI 18
AGRILEG 9
CONSOM 14
PECHE 13
CODEC 77**

**SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY
O NEKALÝCH OBCHODNÝCH PRAKTIKÁCH VO VZŤAHOCH
MEDZI PODNIKMI V POĽNOHOSPODÁRSKOM
A POTRAVINOVOM DODÁVATEĽSKOM REŤAZCI**

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2019/...

zo 17. apríla 2019

**o nekalých obchodných praktikách vo vzťahoch medzi podnikmi
v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 43 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov²,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom³,

¹ Ú. v. EÚ C 440, 6.12.2018, s. 165.

² Ú. v. EÚ C 387, 25.10.2018, s. 48.

³ Pozícia Európskeho parlamentu z 12. marca 2019 [(Ú. v. EÚ ...)/(zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku)] a rozhodnutie Rady z 9. apríla 2019.

keďže:

- (1) V rámci poľnohospodárskeho a potravinového dodávateľského reťazca sa bežne vyskytuje výrazná nerovnováha vo vyjednávací pozícii medzi dodávateľmi a odberateľmi poľnohospodárskych a potravinových výrobkov. Táto nerovnováha vo vyjednávací pozícii môže viesť k nekalým obchodným praktikám, keď sa väčší obchodní partneri so silnejšou pozíciou usilujú presadiť určité praktiky alebo zmluvné dojednania, ktoré sú v ich prospech v súvislosti s predajnou transakciou. Takéto praktiky sa napríklad: môžu výrazne odchyľovať od poctivého obchodného správania, môžu byť v rozpore so zásadami dobromyseľnosti a čestnosti a môžu byť jednostranne presadzované jedným obchodným partnerom voči druhému; môže sa nimi stanoviť neodôvodnený a neprimeraný prenos hospodárskeho rizika z jedného obchodného partnera na druhého; alebo sa nimi môže vytvoriť výrazná nerovnováha medzi právami a povinnosťami jedného obchodného partnera. Určité praktiky môžu byť zjavne nekalé, aj keď ich obe strany odsúhlasia. V záujme zníženia výskytu takýchto praktík by sa mal na úrovni Únie zaviesť minimálny štandard ochrany pred nekalými obchodnými praktikami, ktoré môžu mať negatívny vplyv na životnú úroveň poľnohospodárskej komunity. Prístup minimálnej harmonizácie v tejto smernici umožňuje členským štátom prijať alebo ponechať v platnosti vnútroštátne pravidlá, ktoré idú nad rámec nekalých obchodných praktík uvedených v tejto smernici.

- (2) Od roku 2009 sa v troch publikáciách Komisie (oznámenie Komisie z 28. októbra 2009 o lepšom fungovaní potravinového reťazca v Európe, oznámenie Komisie z 15. júla 2014 o boji proti nekalým obchodným praktikám medzi podnikmi v potravinovom dodávateľskom reťazci, oznámenie Komisie z 29. januára 2016 o nekalých obchodných praktikách medzi podnikmi v potravinovom dodávateľskom reťazci) venuje pozornosť fungovaniu potravinového dodávateľského reťazca, vrátane výskytu nekalých obchodných praktík. Komisia navrhla žiaduce charakteristiky pre vnútroštátne a dobrovoľné rámce riadenia, ktoré sa zaoberajú riešením nekalých obchodných praktík v potravinovom dodávateľskom reťazci. Nie všetky tieto charakteristiky sa stali súčasťou právneho rámca alebo dobrovoľných režimov riadenia v členských štátoch, takže výskyt takýchto praktík ostáva naďalej v centre politickej diskusie v Únii.
- (3) Fórum na vysokej úrovni pre lepšie fungovanie potravinového dodávateľského reťazca vedené Komisiou schválilo v roku 2011 súbor zásad správnej praxe vo vertikálnych vzťahoch v potravinovom dodávateľskom reťazci, na ktorých sa dohodli organizácie zastupujúce väčšinu hospodárskych subjektov v potravinovom dodávateľskom reťazci. Tieto zásady sa stali základom Iniciatívy dodávateľského reťazca spustenej v roku 2013.

- (4) Európsky parlament vo svojom uznesení zo 7. júna 2016 o nekalých obchodných praktikách v potravinovom dodávateľskom reťazci¹ vyzval Komisiu, aby predložila návrh právneho rámca Únie týkajúceho sa nekalých obchodných praktík. Rada vo svojich záveroch z 12. decembra 2016 o posilnení postavenia poľnohospodárov v potravinovom dodávateľskom reťazci a boji proti nekalým obchodným praktikám vyzvala Komisiu, aby v náležitom časovom horizonte vykonala posúdenie vplyvu s cieľom navrhnúť legislatívny rámec Únie alebo nelegislatívne opatrenia na riešenie problému nekalých obchodných praktík. Komisia pripravila posúdenie vplyvu, ktorému predchádzala otvorená verejná konzultácia, ako aj ciele konzultácie. Okrem toho Komisia počas legislatívneho procesu poskytla informácie, ktorými sa preukázalo, že veľké hospodárske subjekty predstavujú značný podiel celkovej hodnoty produkcie.
- (5) V poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci pôsobia rôzne hospodárske subjekty na rôznych stupňoch výroby, spracovania, marketingu, distribúcie a maloobchodného predaja poľnohospodárskych a potravinových výrobkov. Tento reťazec je zd'aleka najdôležitejším nástrojom na uvedenie poľnohospodárskych a potravinových výrobkov „z farmy na vidličku“. Uvedené hospodárske subjekty obchodujú s poľnohospodárskymi a potravinovými výrobkami, t. j. s prvotnými poľnohospodárskymi produktmi vrátane produktov rybolovu a akvakultúry uvedenými v prílohe I k Zmluve o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) a s výrobkami, ktoré sa v uvedenej prílohe neuvádzajú, ale spracúvajú sa s cieľom použiť ich ako potraviny využitím produktov uvedených v tejto prílohe.

¹ Ú. v. EÚ C 86, 6.3.2018, s. 40.

- (6) Hoci je podnikateľské riziko súčasťou každej hospodárskej činnosti, poľnohospodárska výroba je obzvlášť poznamenaná neistotou vzhľadom na jej závislosť od biologických procesov a jej vystaveniu poveternostným podmienkam. Túto neistotu znásobuje aj skutočnosť, že poľnohospodárske a potravinové výrobky vo väčšej či menšej miere rýchlo podliehajú skaze a sú sezónne. V prostredí poľnohospodárskej politiky, ktoré je v porovnaní s minulosťou oveľa viac trhovo orientované, má pre hospodárske subjekty činné v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci čoraz väčší význam ochrana pred nekalými obchodnými praktikami.
- (7) Predovšetkým môžu mať takéto nekalé obchodné praktiky negatívny vplyv na životnú úroveň poľnohospodárskej komunity. Je zrejmé, že uvedený vplyv môže byť buď priamy, keď sa týka poľnohospodárskych výrobcov a ich organizácií ako dodávateľov, alebo nepriamy, a to prostredníctvom kaskádového efektu dôsledkov nekalých obchodných praktík vyskytujúcich sa v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci spôsobom, ktorý negatívne ovplyvňuje prvovýrobcov v uvedenom reťazci.
- (8) Väčšina členských štátov, nie však všetky, má zavedené osobitné vnútroštátne pravidlá, ktoré chránia dodávateľov pred nekalými obchodnými praktikami vyskytujúcimi sa vo vzťahoch medzi podnikmi v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci. V prípade možnosti odvolania sa na zmluvné právo alebo samoregulačné iniciatívy obmedzuje praktickú hodnotu týchto foriem nápravy strach z odvetných obchodných opatrení proti sťažovateľovi, ako aj finančné riziká súvisiace s bojom proti takýmto praktikám. Niektoré členské štáty, ktoré majú zavedené osobitné pravidlá týkajúce sa nekalých obchodných praktík, preto ich presadzovaním poverujú orgány verejnej správy. Pravidlá členských štátov týkajúce sa nekalých obchodných praktík, pokiaľ existujú, sa však vyznačujú výraznými vzájomnými rozdielmi.

- (9) Počet a veľkosť hospodárskych subjektov pôsobiacich na rôznych stupňoch poľnohospodárskeho a potravinového dodávateľského reťazca sa líšia. Rozdiely vo vyjednávacíj pozícii, ktoré sú úmerné hospodárskej závislosti dodávateľa od odberateľa, môžu viesť k tomu, že väčšie hospodárske subjekty uplatňujú nekalé obchodné praktiky voči menším subjektom. Dynamickým prístupom, v rámci ktorého sa za základ berie relatívna veľkosť dodávateľa a odberateľa vyjadrená výškou ročného obratu, by sa mala poskytovať lepšia ochrana pred nekalými obchodnými praktikami tým hospodárskym subjektom, ktoré ju potrebujú najviac. Nekalé obchodné praktiky škodia najmä malým a stredným podnikom (ďalej len „MSP“) v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci. Podniky väčšie ako MSP ale s ročným obratom, ktorý nepresahuje 350 000 000 EUR by mali byť tiež chránené pred nekalými obchodnými praktikami s cieľom zabrániť prenášaníu nákladov súvisiacich s takýmito praktikami na poľnohospodárskych výrobcov. Zdá sa, že kaskádový účinok na poľnohospodárskych výrobcov sa prejavuje mimoriadne významne v prípade podnikov s ročným obratom do 350 000 000 EUR. Ochrana sprostredkujúcich dodávateľov poľnohospodárskych výrobkov a potravinárskych výrobkov, vrátane spracovaných výrobkov, môže slúžiť aj na zabránenie tomu, aby sa obchod preorientoval z poľnohospodárskych výrobcov a ich združení, ktorí vyrábajú spracované výrobky, na nechránených dodávateľov.

- (10) Z ochrany poskytovanej touto smernicou by mali mať prospech poľnohospodárski výrobcovia a fyzické alebo právnické osoby, ktoré dodávajú poľnohospodárske a potravinové výrobky, vrátane organizácií výrobcov, či už uznaných alebo nie, a združení organizácií výrobcov, či už uznaných alebo nie, a to v závislosti od ich relatívnej vyjednávacej pozície. Uvedené organizácie výrobcov a združenia organizácií výrobcov zahŕňajú družstvá. Uvedení výrobcovia a osoby sú osobitne zraniteľní, pokiaľ ide o nekalé obchodné praktiky, a najmenej im dokážu odolávať bez negatívnych účinkov na svoju hospodársku životaschopnosť. Pokiaľ ide o kategórie dodávateľov, ktorí by mali byť chránení na základe tejto smernice, je potrebné poznamenať, že významná časť družstiev zriadených poľnohospodármi sú podniky väčšie ako MSP ale s ročným obrátom, ktorý nepresahuje 350 000 000 EUR.
- (11) Táto smernica by sa mala vzťahovať na obchodné transakcie bez ohľadu na to, či sa uskutočňujú medzi podnikmi navzájom alebo medzi podnikmi a orgánmi verejnej moci, vzhľadom na to, že orgány verejnej moci by mali pri nákupe poľnohospodárskych a potravinových výrobkov dodržiavať rovnaké normy. Táto smernica by sa mala vzťahovať na všetky orgány verejnej moci, ktoré konajú ako odberatelia.

- (12) Dodávateľia v Únii by mali byť chránení nielen pred nekalými obchodnými praktikami odberateľov, ktorí sú usadení v tom istom členskom štáte ako dodávateľ alebo v inom členskom štáte, ako je členský štát dodávateľa, ale aj pred nekalými obchodnými praktikami odberateľov usadených mimo Únie. Takáto ochrana by mala umožniť vyhnutie sa prípadným neželaným dôsledkom, napríklad výberu miesta usadenia na základe uplatniteľných pravidiel. Z ochrany pred nekalými obchodnými praktikami pri predaji poľnohospodárskych a potravinových výrobkov do Únie by mali mať prospech aj dodávateľia usadení mimo Únie. Nielenže takíto dodávateľia by mohli byť nekalými obchodnými praktikami rovnako ohrození, ale širší rozsah by mohol tiež zabrániť neúmyselnému preorientovaniu obchodu na nechránených dodávateľov, ktoré by ohrozilo ochranu dodávateľov v Únii.
- (13) Do rozsahu pôsobnosti tejto smernice by mali patriť aj určité doplnkové služby, ktoré súvisia s predajom poľnohospodárskych a potravinových výrobkov.
- (14) Táto smernica by sa mala uplatňovať na obchodné správanie väčších hospodárskych subjektov k hospodárskym subjektom, ktoré majú slabšiu vyjednávaciu pozíciu. Vhodným približným vyjadrením relatívnej vyjednávacej pozície je ročný obrat rôznych hospodárskych subjektov. Aj keď ide iba o približné vyjadrenie, poskytuje toto kritérium hospodárskym subjektom predvídateľnosť, pokiaľ ide o ich práva a povinnosti podľa tejto smernice. Hornou hranicou by sa malo predísť tomu, aby sa ochrana poskytovala hospodárskym subjektom, ktoré nie sú zraniteľné alebo ktoré sú oveľa menej zraniteľné ako ich menší partneri alebo konkurenti. Preto sa touto smernicou ustanovujú kategórie hospodárskych subjektov v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci stanovených na základe obratu, podľa ktorých sa poskytuje ochrana.

- (15) Nekalé obchodné praktiky sa môžu vyskytnúť na hociktorom stupni predaja poľnohospodárskeho alebo potravinového výrobku, pred predajnou transakciou, počas alebo po nej, a preto by členské štáty mali zabezpečiť, aby sa táto smernica na takéto praktiky uplatňovala bez ohľadu na to, kedy sa vyskytnú.
- (16) Keď je potrebné rozhodnúť, či sa špecifická obchodná praktika považuje za nekalú, je dôležité znížiť riziko obmedzenia používania spravodlivých dohôd vytvárajúcich efektívnosť, na ktorých sa strany dohodli. Je preto vhodné rozlišovať medzi praktikami, ktoré sa stanovujú v rámci jasných a jednoznačných podmienok v dohodách o dodávkach alebo v následných dohodách medzi zmluvnými stranami, a praktikami, ktoré sa vyskytnú po začatí transakcie bez toho, aby sa vopred dohodli, zakázané sú teda len jednostranné a retroaktívne zmeny jasných a jednoznačných podmienok dohody o dodávkach. Určité obchodné praktiky sa však považujú za nekalé zo svojej podstaty a nemali by byť predmetom zmluvnej voľnosti strán.

- (17) Oneskorené platby za poľnohospodárske a potravinárske výrobky, vrátane oneskorených platieb za výrobky rýchlo podliehajúce skaze a zrušenia objednávok výrobkov rýchlo podliehajúcich skaze na poslednú chvíľu majú negatívny vplyv na hospodársku životaschopnosť dodávateľa, ak absentuje poskytnutie príslušnej kompenzácie. Takéto praktiky by sa preto mali zakázať. V tejto súvislosti je vhodné vymedziť na účely tejto smernice pojem poľnohospodárskych a potravinových výrobkov rýchlo podliehajúcich skaze. Vymedzenia pojmov použité v aktoch Únie súvisiacich s potravinovým právom sa spájajú s odlišnými cieľmi, napríklad zdravím či bezpečnosťou potravín, a preto nie sú vhodné na účely tejto smernice. Výrobok by sa mal považovať za výrobok rýchlo podliehajúci skaze, ak možno očakávať, že sa stane nevhodným na predaj do 30 dní od posledného úkonu v rámci zberu, výroby alebo spracovania vykonaných dodávateľom, a to bez ohľadu na to, či sa výrobok po predaji ďalej spracúva, a bez ohľadu na to, či sa s ním po predaji nakladá v súlade s ostatnými pravidlami, najmä pravidlami v oblasti bezpečnosti potravín. Výrobky rýchlo podliehajúce skaze sa bežne používajú alebo predávajú rýchlo. Platby za výrobky rýchlo podliehajúce skaze vykonané neskôr ako za 30 dní po dodaní, alebo 30 dní po uplynutí dohodnutej dodacej lehoty v prípade, že výrobky sa dodávajú pravidelne, alebo 30 dní od dátumu stanovenia splatnej sumy, nie sú zlučiteľné s čestným obchodovaním. S cieľom zabezpečiť zvýšenú ochranu poľnohospodárov a ich likvidity by dodávatelia iných poľnohospodárskych a potravinových výrobkov nemali byť nútení čakať na platbu dlhšie ako 60 dní po dodaní, alebo 60 dní po uplynutí dohodnutej dodacej lehoty v prípade, že výrobky sa dodávajú pravidelne, alebo 60 dní od dátumu stanovenia splatnej sumy.

Tieto obmedzenia by sa mali uplatňovať len na platby súvisiace s predajom poľnohospodárskych a potravinových výrobkov, a nie na iné platby, ako sú napríklad doplnkové platby družstva jeho členom. V súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ¹ by sa za dátum stanovenia splatnej sumy za dohodnutú dodáciu lehotu na účely tejto smernice mohol považovať dátum vystavenia faktúry alebo dátum jej doručenia odberateľovi.

- (18) Ustanovenia o oneskorených platbách stanovené v tejto smernici predstavujú osobitné pravidlá pre poľnohospodársky a potravinársky sektor v súvislosti s ustanoveniami o lehotách splatnosti stanovených v smernici 2011/7/EÚ. Ustanoveniami o oneskorených platbách stanovenými v tejto smernici by nemali byť dotknuté dohody s ustanoveniami o rozdelení hodnôt v zmysle článku 172a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013². S cieľom zabezpečiť hladké fungovanie školského programu podľa článku 23 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 by sa ustanovenia o oneskorených platbách stanovené v tejto smernici nemali uplatňovať na platby, ktoré vyplatil odberateľ (t. j. žiadateľ o pomoc) dodávateľovi v rámci školského programu. S prihliadnutím na výzvy, ktoré pre verejnoprávne subjekty poskytujúce zdravotnú starostlivosť predstavuje to, aby za prioritu stanovili poskytovanie zdravotnej starostlivosti takým spôsobom, ktorým sa vytvorí rovnováha medzi potrebami jednotlivých pacientov a finančnými zdrojmi, by sa tieto ustanovenia nemali uplatňovať ani na verejnoprávne subjekty poskytujúce zdravotnú starostlivosť v zmysle článku 4 ods. 4 písm. b) smernice 2011/7/EÚ.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ zo 16. februára 2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách (Ú. v. EÚ L 48, 23.2.2011, s. 1).

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671).

- (19) Hrozno a mušt určené na výrobu vína majú osobitné vlastnosti spočívajúce v tom, že hrozno možno oberať len v priebehu veľmi obmedzeného obdobia v roku, používa sa však na výrobu vína, ktoré sa v niektorých prípadoch bude predávať až o mnoho rokov neskôr. S cieľom riešiť túto špecifickú situáciu organizácie výrobcov a medziodvetvové organizácie tradične vypracúvajú štandardné zmluvy o dodávkach týchto výrobkov. V takýchto štandardných zmluvách sa stanovujú špecifické platobné lehoty so splátkami. Keďže tieto štandardné zmluvy používajú dodávatelia a odberatelia v rámci viacročných dojednaní, poskytujú poľnohospodárskym výrobcom nielen istotu dlhodobých odchodných vzťahov, ale prispievajú aj k stabilite dodávateľského reťazca. Ak sú takéto štandardné zmluvy vypracované uznanou organizáciou výrobcov, medziodvetvovou organizáciou alebo združeniami organizácií výrobcov a stali sa pre členský štát podľa článku 164 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 záväznými (ďalej len „rozšírenie pôsobnosti“) pred 1. januárom 2019, alebo ak rozšírenie pôsobnosti štandardných zmlúv členský štát obnoví bez akýchkoľvek výraznejších zmien platobných podmienok v neprospech dodávateľov hrozna a muštu, ustanovenia o oneskorených platbách stanovené v tejto smernici by sa nemali uplatňovať na takéto zmluvy medzi dodávateľmi hrozna a muštu na výrobu vína a ich priamymi odberateľmi. Členské štáty sú podľa článku 164 ods. 6 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 povinné informovať Komisiu o príslušných dohodách uznaných organizácií výrobcov, medziodvetvových organizácií a združení organizácií výrobcov.

- (20) Oznamovanie zrušenia objednávky výrobkov rýchlo podliehajúcich skaze v lehote kratšej ako 30 dní by sa malo považovať za nekalú praktiku, pretože dodávateľ by nebol schopný nájsť alternatívne odbytisko pre tieto výrobky. V prípade výrobkov v niektorých odvetviach však zrušenie objednávky dokonca aj v kratšej lehote môže stále ponechať dodávateľom dost' času na to, aby výrobky predali niekde inde alebo ich použili sami. Členské štáty by preto mali mať možnosť, aby v riadne odôvodnených prípadoch v takýchto odvetviach stanovili kratšie lehoty na zrušenie objednávky.
- (21) Silnejší odberatelia by nemali jednostranne meniť dohodnuté zmluvné podmienky, napríklad vyradiť z ponuky výrobky, na ktoré sa vzťahuje dohoda o dodávkach. Nemalo by sa to však uplatňovať na situácie, keď medzi dodávateľom a odberateľom existuje dohoda, v ktorej sa výslovne stanovuje, že odberateľ môže špecifikovať konkrétny prvok transakcie v neskoršej fáze v súvislosti s budúcimi objednávkami. Mohlo by sa to týkať napríklad objednávaného množstva. Všetky aspekty transakcie medzi dodávateľom a odberateľom sa nemusia dohodnúť v jednom časovom okamihu.
- (22) Dodávatelia a odberatelia poľnohospodárskych a potravinových výrobkov by mali mať možnosť slobodne rokovať o predajných transakciách vrátane cien. Súčasťou takýchto rokovaní sú aj rokovania o platbách za služby, ktoré poskytuje odberateľ dodávateľovi, napríklad zaradenie výrobku do ponuky, jeho marketing a propagácia. Ak však odberateľ účtuje dodávateľovi platby, ktoré s konkrétnou predajnou transakciou nesúvisia, malo by sa to považovať za nekalú praktiku a podľa tejto smernice zakázať.

- (23) Hoci by nemala existovať povinnosť používať písomné zmluvy, používanie písomných zmlúv v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci môže pomôcť tomu, aby sa predišlo určitým nekalým obchodným praktikám. Z tohto dôvodu a v záujme ochrany dodávateľov pred týmito nekalými praktikami by dodávatelia alebo ich združenia mali mať právo požiadať o písomné potvrdenie podmienok dohody o dodávkach, ak sa tieto podmienky už dohodli. V takýchto prípadoch by sa odmietnutie odberateľa písomne potvrdiť podmienky dohody o dodávkach malo považovať za nekalú obchodnú praktiku a malo by sa zakázať. Členské štáty by mohli okrem toho určiť, vymieňať si a podporovať najlepšie postupy týkajúce sa uzavierania dlhodobých zmlúv, zamerané na posilnenie vyjednávacjej pozície výrobcov v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci.
- (24) Touto smernicou sa neharmonizujú pravidlá týkajúce sa dôkazného bremena, ktoré sa majú uplatňovať v konaniach pred vnútroštátnymi orgánmi presadzovania práva, ani sa ňou neharmonizuje vymedzenie dohôd o dodávkach. Pravidlá týkajúce sa dôkazného bremena a vymedzenie dohôd o dodávkach sa preto stanovujú vo vnútroštátnych právnych predpisoch členských štátov.
- (25) Podľa tejto smernice by dodávatelia mali mať možnosť podávať v súvislosti s určitými nekalými obchodnými praktikami sťažnosti. Odvetné obchodné opatrenia zo strany odberateľov voči dodávateľom, ktorí si uplatňujú svoje práva alebo vyhrážanie sa odvetnými obchodnými opatreniami, ako sú napríklad vyradenie výrobkov z ponuky, zníženie množstva objednávaných výrobkov alebo zastavenie poskytovania určitých služieb, ktoré odberateľ poskytuje dodávateľovi ako marketing alebo propagáciu výrobkov daného dodávateľa, by sa mali zakázať a mali by sa považovať za nekalú obchodnú praktiku.

- (26) Náklady na skladovanie poľnohospodárskych a potravinových výrobkov, ich vystavovanie alebo zaradenie do ponuky alebo na sprístupňovanie poľnohospodárskych a potravinových výrobkov na trhu spravidla znáša odberateľ. V dôsledku toho by sa podľa tejto smernice malo zakázať, aby sa dodávateľovi za tieto služby účtovala platba, ktorá by sa mala uhradiť buď odberateľovi, alebo tretej strane, pokiaľ táto platba nebola jasne a jednoznačne dohodnutá pri uzatváraní dohody o dodávkach alebo v následnej dohode medzi odberateľom a dodávateľom. Ak takáto platba dohodnutá je, mala by sa jej výška zakladať na objektívnych a racionálnych odhadoch.
- (27) Aby sa príspevky dodávateľa na náklady na propagáciu, marketing alebo reklamu poľnohospodárskych a potravinových výrobkov, vrátane reklamného vystavovania v obchodoch a predajných kampaní, považovali za spravodlivé, mali by sa jasne a jednoznačne dohodnúť pri uzatváraní dohody o dodávkach alebo v následnej dohode medzi odberateľom a dodávateľom. V opačnom prípade by sa mali podľa tejto smernice zakázať. Ak sa takýto príspevok dohodne, mala by sa jeho výška zakladať na objektívnych a racionálnych odhadoch.

- (28) S cieľom zabezpečiť účinné presadzovanie zákazov stanovených v tejto smernici by členské štáty mali určiť orgány presadzovania práva. Tieto orgány by mali byť schopné konať buď zo svojej vlastnej iniciatívy, alebo na základe sťažností strán postihnutých nekalými obchodnými praktikami v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci alebo na základe sťažností oznamovateľov alebo anonymných sťažností. Orgán presadzovania práva môže skonštatovať, že neexistujú dostatočné dôvody na to, aby na základe sťažnosti konal. Toto možno skonštatovať aj v dôsledku administratívnych priorít. Ak orgán presadzovania práva zistí, že nebude schopný na základe sťažnosti prioritne konať, mal by o tom informovať sťažovateľa a uviesť príslušné dôvody. Ak sťažovateľ zo strachu pred odvetnými obchodnými opatreniami požiada, aby jeho totožnosť ostala utajená, mali by orgány presadzovania práva členských štátov prijať náležité opatrenia.
- (29) Ak má členský štát viac ako jeden orgán presadzovania práva, mal by s cieľom umožniť účinnú spoluprácu medzi orgánmi presadzovania práva a spoluprácu s Komisiou určiť jednotné kontaktné miesto.
- (30) Pre dodávateľov môže byť jednoduchšie, napríklad z jazykových dôvodov, podať sťažnosti orgánu presadzovania práva v ich vlastnom členskom štáte. Z hľadiska presadzovania práva však môže byť účinnejšie podať sťažnosť orgánu presadzovania práva v členskom štáte, v ktorom je odberateľ usadený. Dodávatelia by mali mať možnosť vybrať si, ktorému orgánu chcú adresovať sťažnosti.

- (31) Sťažnosti organizácií výrobcov, ďalších organizácií dodávateľov a združení takýchto organizácií vrátane zastupiteľských organizácií môžu slúžiť na ochranu totožností jednotlivých členov organizácie, ktorí sa považujú za osoby postihnuté nekalými obchodnými praktikami. Právo podať sťažnosti na žiadosť dodávateľa a v jeho záujme by mali mať aj iné organizácie, ktoré majú oprávnený záujem na zastupovaní dodávateľov za predpokladu, že tieto organizácie sú nezávislými neziskovými právnickými osobami. Orgány presadzovania práva členských štátov by preto mali byť schopné prijímať sťažnosti takýchto subjektov, konať na ich základe a zároveň chrániť procesné práva odberateľa.
- (32) Na zabezpečenie účinného presadzovania zákazu nekalých obchodných praktík by určené orgány presadzovania práva mali mať k dispozícii potrebné zdroje a odborné znalosti.
- (33) Orgány presadzovania práva členských štátov by mali mať potrebné právomoci a odborné znalosti na vykonávanie vyšetrovaní. Udelenie právomoci uvedeným orgánom neznamena, že sú povinné tieto právomoci využiť pri každom vyšetrovaní, ktoré vykonávajú. Orgány presadzovania práva by vďaka svojej právomoci napríklad mali byť schopné účinne zhromažďovať faktické informácie a mali by mať právomoc nariadiť v uplatniteľnom prípade ukončenie zakázanej praktiky.

- (34) Existencia odradzujúceho prostriedku, ako je právomoc ukladať pokuty alebo iniciovať konanie, napríklad súdne konanie, na uloženie pokút a iné rovnako účinné sankcie a zverejňovať výsledky vyšetrovania, vrátane uverejňovania informácií o odberateľoch, ktorí sa dopustili porušenia pravidiel, môže podnietiť zmeny správania a podporiť riešenia sporov medzi stranami pred začatím súdneho konania, a preto by takéto prostriedky mali byť súčasťou právomocí orgánov presadzovania práva. Pokuty môžu byť obzvlášť účinné a odradzujúce. Orgán presadzovania práva by mal mať možnosť rozhodnúť v rámci jednotlivých vyšetrovaní, ktorú zo svojich právomocí uplatní, ako aj to, či uloží pokutu alebo iniciuje konanie na uloženie pokuty alebo inú rovnako účinnú sankciu.
- (35) Výkon právomocí prenesených na orgány presadzovania práva podľa tejto smernice by mal podliehať vhodným zárukám, ktoré zodpovedajú štandardom všeobecných zásad práva Únie a Charty základných práv Európskej únie, a mal by byť v súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie vrátane dodržiavania práva odberateľa na obhajobu.
- (36) Komisia a orgány presadzovania práva členských štátov by mali úzko spolupracovať, aby sa zaistil spoločný prístup k uplatňovaniu pravidiel stanovených v tejto smernici. Orgány presadzovania práva by si mali predovšetkým poskytovať vzájomnú pomoc, napríklad výmenou informácií a asistenciou pri vyšetrovaniach, ktoré majú cezhraničný rozmer.

- (37) V záujme uľahčenia účinného presadzovania práva by Komisia mala pomáhať organizovať pravidelné stretnutia orgánov presadzovania práva členských štátov, na ktorých si tieto orgány môžu vymieňať relevantné informácie, najlepšie postupy, informácie o novom vývoji, postupy v oblasti presadzovania práva a odporúčania, pokiaľ ide o uplatňovanie ustanovení uvedených v tejto smernici.
- (38) V záujme uľahčenia týchto výmen by Komisia mala vytvoriť verejnú webovú stránku, ktorá budú obsahovať odkazy na vnútroštátne orgány presadzovania práva vrátane informácií o vnútroštátnych opatreniach, ktorými sa transponuje táto smernica.
- (39) Väčšina členských štátov už má vnútroštátne pravidlá týkajúce sa nekalých obchodných praktík, aj keď sa navzájom líšia, a preto je vhodné použiť smernicu na zavedenie minimálneho štandardu ochrany podľa práva Únie. Malo by sa tým umožniť členským štátom začleniť príslušné pravidlá do ich vnútroštátneho právneho poriadku tak, aby mohli zaviesť kompaktné režimy. Členským štátom by sa nemalo brániť v tom, aby si na svojom území ponechali v platnosti alebo zaviedli prísnejšie vnútroštátne pravidlá, ktorými sa zabezpečuje vyššiu úroveň ochrany pred nekalými obchodnými praktikami, ktoré sa vyskytujú vo vzťahoch medzi podnikmi v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci, a to s prihliadnutím na obmedzenia práva Únie uplatniteľného na fungovanie vnútorného trhu, za predpokladu, že takéto pravidlá sú proporcionálne.

- (40) Členské štáty by tiež mali mať možnosť ponechať v platnosti alebo zaviesť vnútroštátne pravidlá určené na boj proti nekalým obchodným praktikám, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti tejto smernice, a to s prihliadnutím na obmedzenia práva Únie uplatniteľného na fungovanie vnútorného trhu, za predpokladu, že takéto pravidlá sú proporcionálne. Uvedené vnútroštátne pravidlá by mohli ísť nad rámec tejto smernice, napríklad pokiaľ ide o veľkosť odberateľov a dodávateľov, ochranu odberateľov, rozsah výrobkov a rozsah služieb. Uvedené vnútroštátne pravidlá by tiež mohli ísť nad rámec zakázaných nekalých obchodných praktík uvedených v tejto smernici, pokiaľ ide o ich počet a typ.
- (41) Uvedené vnútroštátne pravidlá by sa uplatňovali popri dobrovoľných opatreniach v oblasti riadenia, ako sú napríklad vnútroštátne kódexy správania alebo Iniciatíva dodávateľského reťazca. Používanie dobrovoľných alternatívnych riešení sporov medzi dodávateľmi a odberateľmi by sa malo výslovne podporovať bez toho, aby tým bolo dotknuté právo dodávateľa podať sťažnosti alebo sa obrátiť na občianskoprávne súdy.

- (42) Komisia by mala mať prehľad o vykonávaní tejto smernice v členských štátoch. Okrem toho by Komisia mala byť schopná posúdiť účinnosť tejto smernice. Orgány presadzovania práva členských štátov by mali na uvedený účel predkladať Komisii výročné správy. V uvedených správach by sa mali v uplatniteľných prípadoch poskytovať kvantitatívne a kvalitatívne informácie o sťažnostiach, vyšetrovaniach a prijatých rozhodnutiach. S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania povinnosti podávať správy by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011¹.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (43) V záujme účinného vykonávania politiky vzhľadom na nekalé obchodné praktiky vo vzťahoch medzi podnikmi v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci by Komisia mala preskúmať uplatňovanie tejto smernice a predložiť správu Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov. V uvedenom preskúmaní by sa mala posúdiť najmä účinnosť vnútroštátnych opatrení zameraných na boj proti nekalým obchodným praktikám v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci a účinnosť spolupráce medzi orgánmi presadzovania práva. Pri preskúmaní by sa takisto mala venovať osobitná pozornosť tomu, či by bola v budúcnosti odôvodnená – popri ochrane dodávateľov – aj ochrana odberateľov poľnohospodárskych a potravinových výrobkov v dodávateľskom reťazci. K správe by sa v prípade potreby mohli pripojiť legislatívne návrhy.
- (44) Keďže cieľ tejto smernice, a to stanovenie minimálneho štandardu ochrany na úrovni Únie prostredníctvom harmonizácie rozdielných opatrení členských štátov týkajúcich sa nekalých obchodných praktík, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov jeho rozsahu a dôsledkov ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie uvedeného cieľa,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. S cieľom bojovať proti praktikám, ktoré sa výrazne odchyľujú od poctivého obchodného správania, ktoré sú v rozpore so zásadami dobromyseľnosti a čestnosti a ktoré jednostranne presadzuje jeden obchodný partner voči druhému, sa touto smernicou stanovuje minimálny zoznam zakázaných nekalých obchodných praktík vo vzťahoch medzi odberateľmi a dodávateľmi v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci a stanovujú sa minimálne pravidlá týkajúce sa presadzovania uvedených zákazov a mechanizmy koordinácie medzi orgánmi presadzovania práva.
2. Táto smernica sa uplatňuje na určité nekalé obchodné praktiky, ktoré sa vyskytujú pri predaji poľnohospodárskych a potravinových výrobkov:
 - a) dodávateľmi, ktorých ročný obrat nepresahuje 2 000 000 EUR, odberateľom, ktorých ročný obrat je vyšší ako 2 000 000 EUR;
 - b) dodávateľmi, ktorých ročný obrat je vyšší ako 2 000 000 EUR, ale nepresahuje 10 000 000 EUR, odberateľom, ktorých ročný obrat je vyšší ako 10 000 000 EUR;
 - c) dodávateľmi, ktorých ročný obrat je vyšší ako 10 000 000 EUR, ale nepresahuje 50 000 000 EUR, odberateľom, ktorých ročný obrat je vyšší ako 50 000 000 EUR;

- d) dodávateľmi, ktorých ročný obrat je vyšší ako 50 000 000 EUR, ale nepresahuje 150 000 000 EUR, odberateľom, ktorých ročný obrat je vyšší ako 150 000 000 EUR;
- e) dodávateľmi, ktorých ročný obrat je vyšší ako 150 000 000 EUR, ale nepresahuje 350 000 000 EUR, odberateľom, ktorých ročný obrat je vyšší ako 350 000 000 EUR.

Ročný obrat dodávateľov a odberateľov uvedený v prvom pododseku, písmenách a) až e) sa chápe v súlade s príslušnými časťami prílohy k odporúčaniu Komisie 2003/361/ES¹, a najmä s jej článkami 3, 4 a 6 vrátane pojmov „samostatný podnik“, „partnerský podnik“ a „prepojený podnik“ a iných otázok súvisiacich s ročným obratom.

Odchyľne od prvého pododseku sa táto smernica uplatňuje vo vzťahu k predaju poľnohospodárskych a potravinových výrobkov dodávateľmi, ktorých ročný obrat nepresahuje 350 000 000 EUR všetkým odberateľom, ktorými sú orgány verejnej moci.

¹ Odporúčanie Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003 o vymedzení mikropodnikov, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36).

Táto smernica sa uplatňuje na predaje, pri ktorých sú dodávateľ alebo odberateľ, alebo obidvaja usadení v Únii.

Táto smernica sa uplatňuje aj na služby v rozsahu, v akom sa na ne výslovne odkazuje v článku 3, ktoré poskytuje odberateľ dodávateľovi.

Táto smernica sa neuplatňuje na dohody medzi dodávateľmi a spotrebiteľmi.

3. Táto smernica sa uplatňuje na dohody o dodávkach uzavreté po dátume začatia uplatňovania opatrení, ktorými sa transponuje táto smernica v súlade s článkom 13 ods. 1 druhým pododsekom.
4. Dohody o dodávkach uzatvorené pred dátumom uverejnenia opatrení, ktorými sa transponuje táto smernica v súlade s článkom 13 ods. 1 prvým pododsekom sa uvedú do súladu s touto smernicou, a to najneskôr do 12 mesiacov po tomto dátume uverejnenia.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

- 1) „poľnohospodárske a potravinové výrobky“ sú produkty uvedené v prílohe I k ZFEÚ, ako aj výrobky neuvedené v tejto prílohe, ale spracované na použitie ako potravina využitím produktov uvedených v tejto prílohe;

- 2) „odberateľ“ je každá fyzická alebo právnická osoba bez ohľadu na miesto, kde sú usadené, alebo akýkoľvek orgán verejnej moci v Únii, ktoré nakupujú poľnohospodárske a potravinové výrobky; pojem „odberateľ“ môže zahŕňať skupinu takýchto fyzických a právnických osôb;
- 3) „orgán verejnej moci“ sú národné, regionálne alebo miestne orgány, verejnoprávne inštitúcie, alebo združenia vytvorené jedným alebo viacerými takýmito orgánmi alebo jednou alebo viacerými takýmito verejnoprávnymi inštitúciami;
- 4) „dodávateľ“ je každý poľnohospodársky výrobca alebo každá fyzická či právnická osoba bez ohľadu na miesto, kde sú usadené, ktoré predávajú poľnohospodárske a potravinové výrobky; pojem „dodávateľ“ môže zahŕňať skupinu takýchto poľnohospodárskych výrobcov alebo skupinu takýchto fyzických a právnických osôb ako sú organizácie výrobcov, organizácie dodávateľov a združenia takýchto organizácií;
- 5) „poľnohospodárske a potravinové výrobky rýchlo podliehajúce skaze“ sú poľnohospodárske a potravinové výrobky, ktoré sú z dôvodu svojej povahy alebo na svojom stupni spracovania náchylné na to, že sa stanú nevhodnými na predaj do 30 dní po ich zbere, výrobe alebo spracovaní.

Článok 3
Zákaz nekalých obchodných praktík

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa zakázali aspoň všetky tieto nekalé obchodné praktiky:
 - a) odberateľ zaplatí dodávateľovi,
 - i) pokiaľ sa výrobky dodávajú pravidelne na základe dohôd o dodávkach:
 - za poľnohospodárske a potravinové výrobky rýchlo podliehajúce skaze neskôr ako za 30 dní po uplynutí dohodnutej dodacej lehoty, v ktorej sa dodávky realizovali, alebo neskôr ako za 30 dní od dátumu stanovenia splatnej sumy za uvedenú dodáciu lehotu, podľa toho, ktorý z týchto dvoch dátumov je neskorší,
 - za ostatné poľnohospodárske a potravinové výrobky neskôr ako za 60 dní po uplynutí dohodnutej dodacej lehoty, v ktorej sa dodávky realizovali, alebo neskôr ako za 60 dní od dátumu stanovenia splatnej sumy za uvedenú dodáciu lehotu, podľa toho, ktorý z týchto dvoch dátumov je neskorší;
- na účely lehôt splatnosti uvedených v tomto bode sa rozumie, že dohodnuté dodacie lehoty v žiadnom prípade neprekračujú jeden mesiac,

- ii) pokiaľ sa výrobky nedodávajú pravidelne na základe dohody o dodávkach:
- za poľnohospodárske a potravinové výrobky rýchlo podliehajúce skaze neskôr ako za 30 dní od dátumu dodania alebo od dátumu stanovenia splatnej sumy, podľa toho, ktorý z týchto dvoch dátumov je neskorší,
 - za ostatné poľnohospodárske a potravinové výrobky neskôr ako za 60 dní od dátumu dodania alebo od dátumu stanovenia splatnej sumy, podľa toho, ktorý z týchto dvoch dátumov je neskorší.

Bez ohľadu na toto písmeno body i) a ii), ak odberateľ stanoví splatnú sumu:

- lehoty splatnosti uvedené v bode i) začínajú plynúť po uplynutí dohodnutej dodacej lehoty, v ktorej sa dodávky realizovali, a
 - lehoty splatnosti uvedené v bode ii) začínajú plynúť od dátumu dodania;
- b) odberateľ zruší objednávky poľnohospodárskych a potravinových výrobkov rýchlo podliehajúcich skaze v takom krátkom časovom predstihu, že sa od dodávateľa nemôže logicky očakávať, že nájde alternatívny prostriedok, ako tieto výrobky predať alebo použiť; za zrušenie objednávky v krátkom časovom predstihu sa vždy považuje jej zrušenie v predstihu kratšom ako 30 dní; členské štáty môžu stanoviť lehoty kratšie ako 30 dní pre špecifické odvetvia a to v riadne odôvodnených prípadoch;

- c) odberateľ jednostranne zmení podmienky dohody o dodávkach poľnohospodárskych a potravinových výrobkov, pokiaľ ide o frekvenciu, metódu, miesto, čas alebo objem dodávok poľnohospodárskych a potravinových výrobkov, normy kvality, platobné podmienky či ceny alebo pokiaľ ide o poskytovanie služieb v rozsahu, v akom sú vyslovene uvedené v odseku 2;
- d) odberateľ vyžaduje od dodávateľa platby, ktoré nesúvisia s predajom poľnohospodárskych a potravinových výrobkov dodávateľa;
- e) odberateľ vyžaduje od dodávateľa, aby zaplatil za znehodnotenie alebo za stratu, alebo tak za znehodnotenie, ako aj za stratu poľnohospodárskych a potravinových výrobkov, ktoré nastanú v priestoroch odberateľa alebo po prevode vlastníctva na odberateľa, ak takéto znehodnotenie alebo strata nie sú spôsobené nedbalosťou ani zavinením dodávateľa;
- f) odberateľ odmietne písomne potvrdiť podmienky zmluvy o dodávkach medzi odberateľom a dodávateľom, v prípade ktorých dodávateľ požiadal o písomné potvrdenie; toto sa neuplatňuje, ak sa dohoda o dodávkach týka výrobkov, ktoré má dodať člen organizácie výrobcov, vrátane družstva, organizácii výrobcov, ktorej je dodávateľ členom, ak stanovy tejto organizácie výrobcov alebo pravidiel a rozhodnutia ustanovené v týchto stanovách alebo z nich vyplývajúce obsahujú ustanovenia s podobným účinkom na podmienky dohody o dodávkach;

- g) odberateľ protiprávne získa, využije alebo sprístupní obchodné tajomstvo dodávateľa v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/943¹;
- h) odberateľ sa dodávateľovi vyhráža odvetnými obchodnými opatreniami alebo vykonáva takto opatrenia v prípade, že dodávateľ uplatňuje svoje zmluvné alebo zákonné práva, a to aj podaním sťažnosti orgánom presadzovania práva alebo spoluprácou s orgánmi presadzovania práva počas vyšetrovania;
- i) odberateľ vyžaduje od dodávateľa kompenzáciu za náklady na preskúmanie sťažností spotrebiteľov týkajúcich sa predaja výrobkov dodávateľa, napriek tomu, že sa na strane dodávateľa nevyskytla žiadna nedbanlivosť ani zavinenie.

Zákazom uvedeným v prvom pododseku písm. a) nie sú dotknuté:

- dôsledky oneskorených platieb a prostriedkov nápravy stanovených v smernici 2011/7/EÚ, ktoré sa odchyľne od lehôt splatnosti stanovených v uvedenej smernici uplatňujú na základe lehôt splatnosti stanovených v tejto smernici;
- možnosť odberateľa a dodávateľa dohodnúť sa na ustanovení o rozdelení hodnôt v zmysle článku 172a nariadenia (EÚ) č. 1308/2013.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/943 z 8. júna 2016 o ochrane nesprístupneného know-how a obchodných informácií (obchodného tajomstva) pred ich neoprávneným získaním, využitím a sprístupnením (Ú. v. EÚ L 157, 15.6.2016, s. 1).

Zákazom uvedeným v prvom pododseku písm. a) nie sú dotknuté platby:

- uhradené odberateľom dodávateľovi, ak sa takéto platby realizujú v rámci školského programu podľa článku 23 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013,
- vykonané verejnoprávnymi subjektmi poskytujúcimi zdravotnú starostlivosť v zmysle článku 4 ods. 4 písm. b) smernice 2011/7/EÚ:
- v rámci dohôd o dodávkach medzi dodávateľmi hrozna alebo muštu na výrobu vína a ich priamymi odberateľmi za predpokladu, že:
 - i) špecifické platobné podmienky týkajúce sa predajných transakcií sú zahrnuté do štandardných zmlúv, ktoré členské štáty učinili záväznými podľa článku 164 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 pred 1. januárom 2019, a že toto rozšírenie pôsobnosti štandardných zmlúv členské štáty obnovia od tohto dátumu bez akýchkoľvek výraznejších zmien platobných podmienok v neprospech dodávateľov hrozna alebo muštu, a
 - ii) dohody o dodávkach medzi dodávateľmi hrozna alebo muštu na výrobu vína a ich priamymi odberateľmi sú viacročné alebo sa stávajú viacročnými.

2. Členské štáty zabezpečia, aby sa zakázali aspoň všetky tieto obchodné praktiky, okrem prípadu, ak sa vopred jasne a jednoznačne dohodli v podmienkach dohody o dodávkach alebo následnej dohody medzi dodávateľom a odberateľom:
- a) odberateľ vráti nepredané poľnohospodárske a potravinové výrobky dodávateľovi bez toho, aby za tieto nepredané výrobky alebo za ich zlikvidovanie či za oboje zaplatil;
 - b) dodávateľovi sa účtuje platba, ktorou sa podmieňuje skladovanie jeho poľnohospodárskych a potravinových výrobkov, ich vystavovanie alebo zaradenie do ponuky alebo sprístupnenie takýchto výrobkov na trhu;
 - c) odberateľ požaduje, aby dodávateľ znášal všetky náklady na akékoľvek zľavy poľnohospodárskych a potravinových výrobkov, ktoré odberateľ predáva v rámci akcií alebo znášal časť týchto nákladov;
 - d) odberateľ požaduje od dodávateľa, aby zaplatil za reklamu poľnohospodárskych a potravinových výrobkov, ktorú odberateľ realizuje;
 - e) odberateľ požaduje od dodávateľa, aby zaplatil za marketing poľnohospodárskych a potravinových výrobkov, ktorý odberateľ realizuje;
 - f) odberateľ účtuje dodávateľovi platbu za personál na úpravu priestorov používaných na predaj výrobkov dodávateľa.

Členské štáty zabezpečia, aby sa obchodná praktika uvedená v prvom pododseku písm. c) zakázala s výnimkou, že odberateľ pred akciou, ktorá je iniciovaná odberateľom, spresní jej trvanie a očakávané množstvo poľnohospodárskych a potravinových výrobkov, ktoré sa majú objednať za zľavnenú cenu.

3. Ak odberateľ požaduje platbu za situácie uvedené v odseku 2 prvom pododseku písm. b), c), d), e) alebo f), odberateľ, ak si to dodávateľ vyžaduje, poskytne písomne odhad platby za jednotku alebo prípadne celkových platieb, a pokiaľ ide o situácie uvedené v odseku 2 prvom pododseku písm. b), d), e) alebo f), poskytne dodávateľovi písomne aj odhad nákladov a základ pre takýto odhad.
4. Členské štáty zabezpečia, aby zákazy stanovené v odsekoch 1 a 2 predstavovali imperatívne normy, ktoré sa uplatňujú na každú situáciu spadajúcu do rozsahu pôsobnosti uvedených zákazov bez ohľadu na právo, ktoré by sa inak vzťahovalo na dohodu o dodávkach medzi stranami.

Článok 4

Určené orgány presadzovania práva

1. Každý členský štát určí jeden alebo viacero orgánov na presadzovanie zákazov stanovených v článku 3 na vnútroštátnej úrovni (ďalej len „orgán presadzovania práva“) a informuje Komisiu o tomto určení.

2. Ak členský štát určí na svojom území viac ako jeden orgán presadzovania práva, určí jednotné kontaktné miesto pre spoluprácu medzi orgánmi presadzovania práva a spoluprácu s Komisiou.

Článok 5

Sťažnosti a dôvernosť

1. Dodávatelia môžu podať sťažnosti buď orgánu presadzovania práva členského štátu, v ktorom je dodávateľ usadený, alebo orgánu presadzovania práva členského štátu, v ktorom je usadený odberateľ podozrivý z uplatnenia zakázanej obchodnej praktiky. Orgán presadzovania práva, ktorému je sťažnosť adresovaná, je príslušný na presadzovanie zákazov stanovených v článku 3.
2. Organizácie výrobcov, iné organizácie dodávateľov a združenia takýchto organizácií majú právo podať sťažnosť na žiadosť jedného alebo viacerých svojich členov alebo prípadne na žiadosť jedného alebo viacerých členov svojich členských organizácií, ak sa títo členovia domnievajú, že boli postihnutí zakázanou obchodnou praktikou. Právo podať sťažnosti na žiadosť dodávateľa a v jeho záujme majú aj iné organizácie s oprávneným záujmom na zastupovaní dodávateľov za predpokladu, že tieto organizácie sú nezávislými neziskovými právnickými osobami.

3. Pokiaľ to sťažovateľ požaduje, členské štáty zabezpečia, aby orgán presadzovania práva prijal potrebné opatrenia na náležitú ochranu totožnosti sťažovateľa alebo členov alebo dodávateľov uvedených v odseku 2, ako aj primeranej ochrany dôvernosti akýchkoľvek iných informácií, ktorých zverejnenie by podľa sťažovateľa poškodzovalo záujmy sťažovateľa alebo uvedených členov alebo dodávateľov. Sťažovateľ určí všetky informácie, v prípade ktorých žiada o zachovanie dôvernosti.
4. Členské štáty zabezpečia, aby orgán presadzovania práva, ktorý prijme sťažnosť, informoval sťažovateľa v primeranej lehote po jej prijatí o tom, aké kroky zamýšľa v nadväznosti na sťažnosť prijať.
5. Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že sa orgán presadzovania práva domnieva, že neexistujú dostatočné dôvody na to, aby v sťažnosti konal, informoval v primeranej lehote po prijatí sťažnosti o svojich dôvodoch sťažovateľa.
6. Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že orgán presadzovania práva usúdi, že existujú dostatočné dôvody na to, aby v sťažnosti konal, v primeranej lehote začne, vykoná a uzavrie vyšetrovanie sťažnosti.
7. Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že orgán presadzovania práva zistí, že odberateľ porušuje zákazy uvedené v článku 3, požiadal odberateľ, aby zakázanú obchodnú praktiku ukončil.

Článok 6

Právomoci orgánov presadzovania práva

1. Členské štáty zabezpečia, aby každý z ich orgánov presadzovania práva mal potrebné zdroje a odborné znalosti na plnenie svojich úloh, a zveria mu tieto právomoci:
 - a) právomoc začať a vykonávať vyšetrovania z vlastnej iniciatívy alebo na základe sťažnosti;
 - b) právomoc požadovať od odberateľov a dodávateľov, aby poskytli všetky potrebné informácie na vykonávanie vyšetrovaní zakázaných obchodných praktík;
 - c) právomoc vykonávať v rámci svojich vyšetrovaní neohlásené kontroly na mieste, a to v súlade s vnútroštátnymi pravidlami a postupmi;
 - d) právomoc prijímať rozhodnutia, ktorými sa zisťujú porušenia zákazov uvedených v článku 3 a ktorými sa od odberateľ požaduje, aby ukončil zakázanú obchodnú praktiku; orgán sa môže zdržať prijatia akéhokoľvek uvedeného rozhodnutia, pokiaľ by ním hrozilo odhalenie totožnosti sťažovateľa alebo zverejnenie akýchkoľvek iných informácií, o ktorých sa sťažovateľ domnieva, že by poškodili jeho záujmy, a pod podmienkou, že sťažovateľ tieto informácie určil v súlade s článkom 5 ods. 3;

- e) právomoc nariadiť alebo začať konanie na účely uloženia pokút a iných rovnako účinných sankcií a predbežných opatrení subjektu, ktorý zákaz porušil, a to v súlade s vnútroštátnymi pravidlami a postupmi;
- f) právomoc pravidelne uverejňovať svoje rozhodnutia prijaté na základe písmen d) a e).

Sankcie uvedené v prvom pododseku, písmene e) musia byť účinné, primerané a odrádzajúce vzhľadom na povahu, trvanie, opakovanie a závažnosť porušenia.

2. Členské štáty zabezpečia, aby výkon právomocí uvedených v odseku 1 podliehal vhodným zárukám týkajúcim sa práv na obhajobu v súlade so všeobecnými zásadami práva Únie a s Chartou základných práv Európskej únie, a to aj v prípadoch, že sťažovateľ požiada o dôverné zaobchádzanie s informáciami podľa článku 5 ods. 3.

Článok 7

Alternatívne riešenie sporov

Bez toho, aby bolo dotknuté právo dodávateľov na podanie sťažností podľa článku 5 a právomocí orgánov presadzovania práva podľa článku 6, môžu členské štáty podporovať dobrovoľné používanie účinných a nezávislých mechanizmov alternatívneho riešenia sporov, ako je napríklad mediácia, s cieľom urovnávať spory medzi dodávateľmi a odberateľmi týkajúce sa používania nekalých obchodných praktík zo strany odberateľa.

Článok 8

Spolupráca medzi orgánmi presadzovania práva

1. Členské štáty zabezpečia, aby orgány presadzovania práva účinne spolupracovali navzájom a s Komisiou a poskytovali si vzájomnú pomoc pri vyšetrovaniach, ktoré majú cezhraničný rozmer.

2. Orgány presadzovania práva sa stretávajú aspoň raz ročne, aby diskutovali o uplatňovaní tejto smernice na základe výročných správ uvedených v článku 10 ods. 2. Orgány presadzovania práva rokujú o najlepších postupoch, nových prípadoch a o novom vývoji v oblasti nekalých obchodných praktík v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci a vymieňajú si informácie, najmä o vykonávacích opatreniach, ktoré prijali v súlade s touto smernicou, a o svojich postupoch uplatňovaných pri presadzovaní práva. Orgány presadzovania práva môžu prijímať odporúčania s cieľom podporiť jednotné uplatňovanie tejto smernice a zlepšiť presadzovanie práva. Komisia pomáha pri organizácii týchto stretnutí.
3. Komisia zriadi a spravuje webovú stránku, ktorá umožňuje výmenu informácií medzi orgánmi presadzovania práva a s Komisiou, najmä v súvislosti s každoročnými stretnutiami. Komisia zriadi verejnú webovú stránku s kontaktnými údajmi určených orgánov presadzovania práva a s odkazmi na webové stránky vnútroštátnych orgánov presadzovania práva alebo iných orgánov členských štátov, ktoré poskytujú informácie o opatreniach transponujúcich túto smernicu uvedených v článku 13 ods. 1.

Článok 9

Vnútroštátne pravidlá

1. S cieľom zabezpečiť vyšší stupeň ochrany môžu členské štáty ponechať v platnosti alebo zaviesť prísnejšie pravidlá zamerané na boj proti nekalým obchodným praktikám ako sú pravidlá ustanovené v tejto smernici, za predpokladu, že takéto vnútroštátne pravidlá sú zlučiteľné s pravidlami fungovania vnútorného trhu.
2. Touto smernicou nie sú dotknuté vnútroštátne pravidlá zamerané na boj proti nekalým obchodným praktikám, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti tejto smernice, za predpokladu, že tieto pravidlá sú zlučiteľné s pravidlami fungovania vnútorného trhu.

Článok 10

Podávanie správ

1. Členské štáty zabezpečia, aby ich orgány presadzovania práva uverejňovali výročnú správu o svojich činnostiach, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tejto smernice, v ktorej sa okrem iného uvedie počet prijatých sťažností a počet začatých alebo uzavretých vyšetrovaní za predchádzajúci rok. V prípade každého uzavretého vyšetrovania obsahuje správa súhrnný opis veci, výsledok vyšetrovania a v uplatniteľnom prípade prijaté rozhodnutie, so zreteľom na požiadavky na dôvernosť stanovené v článku 5 ods. 3.

2. Členské štáty každý rok do 15. marca zašlú Komisii správu o nekalých obchodných praktikách vo vzťahoch medzi podnikmi v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci. Táto správa obsahuje predovšetkým všetky relevantné údaje o uplatňovaní a presadzovaní pravidiel podľa tejto smernice v dotknutom členskom štáte počas predchádzajúceho roku.
3. Komisia môže prijať vykonávacie akty, v ktorých stanoví:
 - a) pravidlá týkajúce sa informácií, ktoré sú nevyhnutné na uplatňovanie odseku 2;
 - b) mechanizmy spravovania informácií, ktoré majú členské štáty zasielať Komisii, a pravidlá týkajúce sa obsahu a formy takýchto informácií;
 - c) mechanizmy predkladania alebo sprístupňovania informácií a dokumentov členským štátom, medzinárodným organizáciám, príslušným orgánom tretích krajín alebo verejnosti, s prihliadnutím na ochranu osobných údajov a oprávnené záujmy poľnohospodárskych výrobcov a podnikov o ochranu svojich obchodných tajomstiev.

Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania podľa článku 11 ods. 2.

Článok 11
Postup výboru

1. Komisii pomáha Výbor pre spoločnú organizáciu poľnohospodárskych trhov zriadený článkom 229 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013. Tento výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 12
Hodnotenie

1. Komisia do ... [78 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] vykoná prvé hodnotenie tejto smernice a predloží správu o hlavných zisteniach uvedeného hodnotenia Európskemu parlamentu, Rade ako aj Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov. K správe sa v prípade potreby pripoja legislatívne návrhy.
2. V hodnotení sa posudzuje minimálne:
 - a) účinnosť opatrení implementovaných na vnútroštátnej úrovni a zameraných na boj proti nekalým obchodným praktikám v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci;

- b) účinnosť spolupráce medzi príslušnými orgánmi presadzovania práva a v prípade potreby sa určia spôsoby zlepšenia tejto spolupráce.
3. Pri vypracúvaní správy uvedenej v odseku 1 vychádza Komisia z výročných správ uvedených v článku 10 ods. 2. Ak je to potrebné, môže Komisia členské štáty požiadať o dodatočné informácie vrátane informácií o účinnosti opatrení, ktoré sa implementovali na vnútroštátnej úrovni, a o účinnosti spolupráce a vzájomnej pomoci.
4. Komisia do ... [30 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] predloží priebežnú správu o stave transpozície a vykonávania tejto smernice Európskemu parlamentu, Rade ako aj Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov.

Článok 13

Transpozícia

1. Členské štáty prijímú a uverejnia zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do ... [24 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice]. Bezodkladne oznámia Komisii znenie týchto opatrení.

Tieto opatrenia sa začnú uplatňovať najneskôr ... [30 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice].

Členské štáty uvedú priamo v týchto prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 14

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť piatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 15

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V Štrasburgu

Za Európsky parlament
predseda

Za Radu
predseda